

نگاه
جنبش عدم تعهد
سیدمحمدهادی موسوی کارشناس سیاسی

● هجدهمین اجلاس سران جنبش عدم تعهد در کشور جمهوری آذربایجان برگزار شد. رئیس‌جمهور ایران نیز در صدر یک هیئت سیاسی در این اجلاس حضور دارد. اجلاس سران عدم تعهد، هر سه سال یک بار برگزار و یکی از بزرگ‌ترین گردهمای دیپلماتیک بعد از اجلاس سران ملل متحد تلقی می‌شود و از اینرو فرصتی مناسب جهت تبادل‌نظر و گسترش روابط دو با چندجانبه بین کشورهای عضو این جنبش است. بیش از ۷۰ درصد کشورهای دنیا، مشتمل بر حدود ۵۰ درصد مردم کره زمین، عضو این جنبش هستند؛ بنابراین این جنبش می‌تواند تأثیرگذاری بسیاری در منازعات بین‌المللی داشته باشد، بااین‌حال تاکنون چنین نبوده که علت آن را باید در ماهیت تأسیس و شرایط فعلی نظم بین‌المللی جست‌وجو کرد.

این جنبش در حقیقت شکل حقوقی «کشورهای جهان سوم» است. در طول جنگ سرد و تقسیم‌بندی کشورها به دو بلوک شرق و غرب، کشورهای مستقل و نیمه‌مستقل تصمیم به اعلام موجودیت گرفتند. ایده اصلی این شبه‌سازمان بین‌المللی ایجاد «هویت» در فضای پساجنگ جهانی دوم است. پس از جنگ جهانی دوم، جهان دوباره و عمق نفوذ منافع دو ابرقدرت وقت، در کشورهای مختلف پراکنده شده بود. کشورهایی که در هیچ‌کدام از این دو دسته‌بندی قرار نمی‌گرفتند، در راستای ایجاد یک موج سوم، ایده تشکیل جنبش را ارائه دادند. از همین‌رو کشورهای پیشرو در تأسیس این جنبش، کشورهای عمدتا استقلال‌یافته و جویای نقش و هویت بین‌المللی بودند. شاید ماهیت این جنبش، عدم تعهد به هیچ‌کدام از دو ابرقدرت آمریکا و شوروی سابق باشد اما با بررسی فهرست کشورهای حاضر در این جنبش در سال‌های جنگ سرد، به وضوح می‌توان دریافت که این جنبش بیش از آنکه جنبش عدم تعهد به دو بلوک شرق و غرب باشد، در سال‌های ابتدای تأسیس خود، آلت‌رناتیوی در برابر نظام سرمایه‌داری و بلوک غرب بود؛ اما اکنون همین هویت نیز دستخوش تغییر شده است.

در سال‌های پس از فروپاشی شوروی، این جنبش در معرض دو تهدید عمده قرار گرفته و از این‌رو هم هویت و هم کارایی آن زیر سؤال رفته است؛ «عدم تعهد» و «تضاد منافع بین اعضا». همان‌طور که اشاره شد ایده اصلی این جنبش، عدم تعهد به بلوک شرق و غرب بود، درحالی‌که با بررسی فهرست کشورهای عضو این جنبش به‌وضوح می‌توان دریافت که در دهه‌های اخیر عمده این کشورها، مانند عربستان، عمان، کویت، امارات، قطر و سنگاپور وابستگی کامل به آمریکا داشته و عملا به مستعمرات سیاسی و اقتصادی این کشور تبدیل شده‌اند. کشورهایی مؤسس این جنبش نیز وضعیت متفاوتی ندارند؛ ایالات متحده آمریکا یکی از شرکای اصلی سیاسی و تجاری کشورهای هند، مصر و اندونزی است.

در حقیقت باید گفت پس از فروپاشی شوروی و تغییر لنگرگاه نظم بین‌المللی و نظام اقتصادی حاکم بر جهان، هیچ کشوری نمی‌تواند خود را غیر متعهد به آمریکا بداند. نفوذ سیاسی و اقتصادی آمریکا در بازارهای بین‌المللی و علی‌الخصوص تسلط دلار بر بازار مالی جهان، به کشورها اجازه عدم تعهد به آمریکا را نمی‌دهد.

از آن طرف کشورهایمانند ایران، ونزوئلا، کوبا، کره شمالی و بلاروس که جزء کشورهای تأثیرگذار در این جنبش هستند، اگرچه همچنان در برابر نفوذ آمریکا مقاومت می‌کنند اما همکاری‌های سیاسی و اقتصادی آنها با روسیه، روزه‌روز عمیق‌تر می‌شود. همین وابستگی‌های اعضا است که روح هویت‌ساز این نهاد را به‌شدت محدودش کرده است.

از طرف دیگر، «عدم دخالت در امور داخلی»، «عدم تجاوز» و «همزیستی مسالمت‌آمیز» جزء اصول عضویت و آرمان‌های کشورهای عضو این جنبش است. کشورها با عضویت در این سازمان علاوه بر تعهد به عدم وابستگی به کشورهای ابرقدرت، به این اصول نیز متعهد می‌شوند؛ اصولی که حداقل در چندسال اخیر بارها و بارها نقض شده است. جنگ ایران و عراق، جنگ هند و پاکستان، حمله عربستان به یمن، دخالت نظامی عربستان در بحرین، تحریم قطر توسط کشورهای همسایه و… مواردی هستند که اصول اولیه این نهاد را زیر پا گذاشته‌اند. شاید همین موارد است که به جنبش عدم تعهد اجازه نداد نقش‌آفرینی مناسبی در تحولات بین‌المللی ایفا کند و کشورها از عضویت و حتی ریاست جنبش عدم تعهد، منفعتی کسب نکنند. در چند سال اخیر هردو کشور ایران و ونزوئلا که ریاست دوره‌ای این سازمان را بر عهده داشتند، مورد شدیدترین تحریم‌ها و تهدیدهای آمریکا واقع شدند؛ اما نه خود جنبش و نه اعضای آن نتوانستند قدمی هرچند کوچک در حل مشکل رئیس‌دورهای جنبش متبوع خود بردارند. حال با توجه به این موارد باید پرسید این جنبش دقیقا به کسی یا به چیزی تعهد یا عدم تعهد دارد؟

شرق: معاون حقوقی رئیس‌جمهور ایران در سفر به ژاپن با نخست‌وزیر این کشور دیدار کرد.
لعیا جنبیدی که به نمایندگی از ایران برای شرکت در مراسم انتقال قدرت امپراتور ناروهیتو به توکیو رفته بود، در جریان دیدارها با مقامات ژاپن، با آبه شیئو دیدار و گفت‌وگو داشت. این مراسم بخشی از فرایند انتقال قدرت از امپراتور آکیهیتو به امپراتور ناروهیتو است که در آن، نمایندگان مردم ژاپن و نیز نمایندگان کشورهای خارجی برای تبریک به امپراتور تازه می‌آیند.

وب‌سایت وزارت خارجه ژاپن درباره این دیدار نوشته است: در این دیدار ۱۵دقیقه‌ای، دو طرف از اقدامات دیپلماتیک یکدیگر در راستای حفظ و تقویت روابط قدردانی کردند. همچنین دو طرف به تبادل‌نظر درباره کاهش تنش‌های فراینده در خاورمیانه و ثبات در این منطقه پرداختند. آبه گفت ژاپن دراین‌باره به تلاش‌های مداوم دیپلماتیک ادامه خواهد داد. جنبیدی از تلاش‌های ژاپن در این زمینه استقبال کرد.

ایسنا می‌نویسد: آبه ضمن تشکر از حضور جنبیدی در مراسم امپراتور ژاپن گفت: «امسال نودمین سالگرد برقراری روابط دیپلماتیک بین ایران وژاپن است و در این مدت دیدارها و گفت‌وگوهای خوبی بین مقامات دو کشور صورت گرفته، از جمله سفر من به ایران همچنین ملاقات اخیر با جناب آقای روحانی، رئیس‌جمهور ایران، در حاشیه اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل متحد». نخست‌وزیر ژاپن با اشاره به اهمیت برجام در زمینه حفظ صلح و امنیت بین‌المللی تأکید کرد که ژاپن همچنان از برجام حمایت کرده و از تمام طرف‌ها می‌خواهد که به تعهدات خود عمل کنند.
لعیا جنبیدی، معاون حقوقی رئیس‌جمهور، هم ضمن ابراز خوشحالی از حضور در ژاپن، دیدارهای مقامات عالی دو کشور را یکی از نشانه‌های اهمیت روابط دوستانه

سید محمد هادی موسوی کارشناس سیاسی، رئیس‌جمهور ایران در دیدار با آبه شیئو، نخست‌وزیر ژاپن

نگاه
سیدمحمدهادی موسوی کارشناس سیاسی

شرق: صدور دستور موقت دیوان بین‌المللی دادگستری در دادخواهی ایران علیه آمریکا بی‌تأثیرد در وضعیت موجود و آرایش جهانی قدرت‌ها برای ایران یک دستاورد به شمار می‌آید. به همین مناسبت روز چهارشنبه، یکم آبان، مراسمی در نکوداشت دکتر محسن محبی از طرف کمیسیون حقوق بشر اسلامی ایران برگزار شد. دکتر محبی، استاد برجسته حقوق بین‌الملل، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم و تحقیقات و رئیس سابق مرکز امور حقوقی بین‌المللی ریاست جمهوری و همچنین وکیل ایران در پرونده اخیر است. دکتر محسن محبی همراه استادان دیگری مانند دکتر افتخارچهرمی از پایه‌گذاران سیستم اساسی برای طبقه‌بندی و ثبت و پیگیری دعای بین‌المللی حقوقی ایران بودند که ابتدا «دفتر خدمات حقوقی بین‌المللی» خوانده می‌شد و بعد از انقلاب در آن سال‌های پرحادثه و دی‌ماه سال ۱۳۵۹ که بیانیه الجزایر نوشته شده بود و دیپلمات‌های آمریکایی که در سفارت سابق آمریکا گروگان بودند، دیوان دآوری ایران– آمریکا تأسیس شده بود و طرفین دعوای و پرونده‌های خود را مطرح کرده بودند و قریب به سه هزارو ۸۰۰ پرونده علیه دولت ایران طرح شده بود و ایران هم علیه این شرکت‌های آمریکایی شکایاتی داشت و این شد که مدیریت و اداره این حجم دعوای نیاز به سازمان بزرگ‌تری را ایجاد کرد که اسامی دفتر خدمات حقوقی بین‌المللی شد. دکتر محبی به روایت خودش از سال ۱۳۶۲ با بانک ملی ایران به دفتر خدمات حقوقی بین‌المللی مأمور می‌شود و بعدها هم که این مرکز به مرکز امور حقوقی بین‌المللی تغییر نام می‌دهد به‌عنوان رئیس این مرکز به فعالیتش ادامه می‌دهد تا اینکه به به‌عنوان یکی از وکلای ایران دفاعیاتی را طرح می‌کند که منجر به صدور دستور موقت دیوان در ۳ اکتبر ۲۰۱۸ شد که به موجب اساسنامه دیوان بین‌المللی دادگستری الزام‌آور است. بر اساس این دستور موقت ایالات متحده مکلف است بر نوع مانع ناشی از اقدامات اعلام‌شده در ۸ می ۲۰۱۸ برای صادرات آزاد کالاهای ضروری برای نیازهای انسان‌دوستانه ازجمله دارو و تجهیزات پزشکی، اقلام

سید محمد هادی موسوی کارشناس سیاسی، رئیس‌جمهور ایران در دیدار با آبه شیئو، نخست‌وزیر ژاپن

دیپلماسی

در حاشیه مراسم انتقال قدرت امپراتور انجام شد:

دیدار معاون روحانی با نخست‌وزیر ژاپن

و تاریخی دو کشور دانست و گفت: «حامل سلام گرم جناب آقای روحانی رئیس‌جمهور هستم». وی همچنین ضمن قدردانی از تلاش‌های ژاپن در حمایت از برجام گفت: «ایران همواره به تعهدات برجام عمل کرده است». نکته قابل‌توجه و سؤال‌برانگیز درباره این خبر، دیدار نخست‌وزیر ژاپن با معاون رئیس‌جمهور ایران است که باعث شد برخی گمانه‌زنی‌ها از احتمال انتقال پیام توسط جنبیدی به دو دولت بگویند؛ اما یکی از کارشناسان حوزه رسانه‌ای ژاپن دراین‌باره به «شرق» دلیل این دیدار را روند دیگری توضیح می‌دهد. ظاهرا برنامه اولیه ایران در این زمینه این بوده است که در سطح معاون‌اول رئیس‌جمهور؛ یعنی اسحاق جهانگیری در این مراسم شرکت کند و طبق همان برنامه، دیدار بین او و آبه نیز تنظیم شده بود؛ اما در این فاصله، ژاپن تصمیم گرفت در اعزام نیرو به خلیج‌فارس شرکت کند. از طرف دیگر، گزارش‌ها حاکی است ژاپن ابتکار مالی خود را که چندی پیش اخبار مربوط به آن منتشر شد، بعد از دیدارهای مقامات کشورها در نیویورک و در حاشیه نشست مجمع عمومی سازمان ملل، به تأیید ایالات متحده منوط کرده و در نتیجه مذاکرات دراین‌باره از ماه گذشته متوقف شده است. ظاهرا آمریکا نیز تلوخیا مخالفت خود را اعلام کرده است.

در نتیجه این چالش‌ها در روابط ایران و ژاپن، ایران با تغییر برنامه، به‌جای جهانگیری، جنبیدی، معاون حقوقی روحانی را به ژاپن می‌فرستد؛ اما مقامات ژاپن با انگیزه برهیز از تنش بیشتر در روابط دو جانبه و تصعیف تلاش‌های توکیو برای تعامل با تهران، قرار دیدار نخست‌وزیر با نماینده ایران را در برنامه حفظ می‌کنند.

جنبیدی در این سفر همچنین با وزیر دادگستری ژاپن نیز دیدار کرد. به

سید محمد هادی موسوی کارشناس سیاسی، رئیس‌جمهور ایران در دیدار با آبه شیئو، نخست‌وزیر ژاپن

گزارشی از مراسم نکوداشت دکتر محسن محبی به مناسبت صدور دستور موقت دیوان علیه آمریکا؛

به نام ملت ایران

سال‌ها تلاش برای پیگیری دعای بین‌المللی

غذایی و کشاورزی و همچنین کالا و خدمات لازم برای ایمنی هوپایما مسافربری همانند قطعات، تجهیزات و خدمات مرتبط ضروری برای ایمنی پرواز مسافربری (گارانتی، نگهداری، خدمات تعمیر و بازرسی‌های مرتبط با ایمنی)، به ایران را از بین برده و تضمین کند که مجوزهای ضروری صادر می‌شوند و پرداخت‌ها و سایر مبادلات وجوه مربوط به کالاها و خدمات مورد اشاره مشمول هیچ محدودیتی نخواهند شد.

صدور این دستور موقت فرصتی فراهم آورد تا از سال‌ها تلاش دکتر محسن محبی در عرصه پیگیری دعای بین‌المللی ایران تقدیر شود. در این مراسم همچنین نشست علمی درباره موضوع «تعهدات آمریکا درباره دستور موقت دیوان بین‌المللی دادگستری و روند اجرای آن طی یک‌ساله گذشته برای استیفای حقوق ملت ایران» برگزار شد. این مراسم که با ازدحام مشتاقان و اهالی حقوق و دانش‌پژوهان مواجه شد، در سال‌های اجتماعات کمیسیون حقوق بشر ایران برپا شد.
ابتدای مراسـم دکتر حسن سواری، استاد حقوق بین‌الملل و عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت‌مدرس و دکتر محسن محبی، استاد حقوق بین‌الملل، درباره روند اجرای دستور موقت دیوان سخنرانی کردند و سپس استادان دیگری، ازجمله دکتر ابراهیم بیک‌زاده، استاد حقوق بین‌الملل و رئیس کنونی مرکز امور حقوقی بین‌المللی ریاست‌جمهوری و دکتر محمدرضا ضیائی‌بیکدلی، استاد حقوق بین‌الملل و عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی نکاتی را درباره ابعاد فنی موضوع شرح دادند.

سید محمد هادی موسوی کارشناس سیاسی، رئیس‌جمهور ایران در دیدار با آبه شیئو، نخست‌وزیر ژاپن

«چشمه صلح» زیر بوته نقد

این بحران محسوب می‌شوند. ترکیه از ابتدای بحران تاکنون چند بار اهداف و استراتژی‌های خود را تغییر داده است. ترکیه ابتدا امیدوار بود سوریه دچار سرنوشت مصر، تونس، لیبی و یمن شود و با سقوط اسد، گروهی نزدیک به تفکرات اخوانی و اسلام‌گراهای میانه‌رو نزدیک به آنکارا روی کار بیایند؛ اما با حمایت ایران از دمشق و بعدها ورود روسیه، ترکیه خیلی زود دچار شکست شد؛ به‌ویژه اینکه نتوانست آمریکا را هم با خود همراه کند.ترکیه حالا می‌خواهد در بحران سوریه همچنان اثرگذار باشد به همین دلیل دوباره به کردها حمله کرده است. ترکیه از یک‌سو می‌خواهد در بحران سوریه و تعیین سرنوشت آینده این کشور باقی بماند و از سوی دیگر می‌خواهد سازمان سیاسی کردهای سوری را منهدم کند و آشکارا از تلاش برای تغییر دموکرافی جمعیتی و به عبارتی دقیق‌تر و حقوقی‌تر دست به پاک‌سازی قومیتی بزند. به همین دلیل عملیات چشمه صلح را شروع کرده است اما توافق اولیه با آمریکا و سپس با روسیه نشان داده است ترکیه نتوانسته و نمی‌تواند به همه اهداف خود دست یابد.ایران نیز بازیکر دیگر این بحران است که در پیگیری اهدافش در سوریه از جمله حفظ بشار اسد نسبتاً موفق عمل کرده است.

ایران در قبال کردها هم مواضع خوبی گرفته که باعث ناراحتی اردوغان شده است اما به‌طور کلی ایران در استراتژی‌های خاورمیانه‌ای‌اش از ظرفیت قابل توجه «ایران فرهنگی»‌اش از جمله کردها آن‌چنان که شایسته است، استفاده نکرده. ایران در مذاکرات میان کردها با دولت مرکزی سوریه در کنار روسیه نقش مؤثری دارد. اما در پایان می‌خواهم این سؤال را بپرسم که آیا مجموعه تحولات روی‌داده باعث شده است کردها بازنده نهایی بحران سوریه و نیز تحولات اخیر باشند؟ در پاسخ باید گفت شرایط به گونه‌ای است که نه برنده مطلق داریم نه بازنده مطلق. از منظر فاکتورهای سیاست سخت باید گفت کردها همچنان سازمان نظامی ۷۰ هزارنفری خود را حفظ کرده‌اند، نشان‌دهنده در بر بخشی از سوریه را داراست و هنوز نفت محدود سوریه نیز در کنترل آنهاست. اما از منظر سیاست نرم و دیپلماسی عمومی و اخلاقی،

گزارش ایرنا از روابط‌عمومی سفارت جمهوری اسلامی ایران در توکیو، جنبیدی در دیدار با کانسویوکی کاوایی ضمن تبریک انتصاب وی به سمت وزیر دادگستری ژاپن، بر توسعه همکاری‌های حقوقی و قضائی دو کشور تأکید کرد و افزود: «ایران از ایده مطرح‌شده از سوی شما تحت عنوان «دیپلماسی امور قضائی» حمایت کرده و آماده همکاری در این زمینه هستیم». جنبیدی همچنین به موضوع دیپلماسی در امور حقوقی و همکاری دو‌کشور در حوزه‌های آموزشی و تحقیقاتی با کانون‌های وکلا و دانشکده‌های حقوق اشاره کرد. معاون حقوقی رئیس‌جمهور درباره فرصت‌های شغلی ایجادشده در ژاپن اظهار امیدواری کرد جمعیت جوانان تحصیل‌کرده ایرانی هم بتوانند از فعالیت‌های حرفه‌ای و دوره‌های مهارت‌ورزی در ژاپن استفاده کنند و به‌این‌ترتیب هم منشأ خدمات برای ژاپن باشند و هم حاصل تجربیات خود را برای ایران به ارمغان بیاورند. جنبیدی در ادامه اجرای توافقات بین دو کشور، از جمله موافقت‌نامه انتقال محکومان به حبس را گامی در جهت حل مشکلات مربوط به اتباع دو کشور دانست.

کاوایی، وزیر دادگستری ژاپن، هم در این دیدار ضمن تشکر از حضور خانم جنبیدی در مراسم آغاز به کار رسمی امپراتور جدید ژاپن گفت: «در سال ۲۰۱۶ به‌عنوان مشاور ویژه نخست‌وزیر ژاپن به ایران سفر کردم و دیدارهای خوبی با مقامات ایرانی داشتم. من در آن سفر از نزدیک با کشور شما آشنا شدم و دیدم که زمینه‌های زیادی برای همکاری بین دو کشور وجود دارد». وی در ادامه گفت: «وزارت دادگستری ژاپن آماده همکاری برای حل‌وفصل موضوعات حقوقی و قضائی بین دو کشور است». در این دیدار همچنین خانم جنبیدی از آقای کاوایی برای سفر به ایران دعوت کرد.

سید محمد هادی موسوی کارشناس سیاسی، رئیس‌جمهور ایران در دیدار با آبه شیئو، نخست‌وزیر ژاپن

نگاه
سیدمحمدهادی موسوی کارشناس سیاسی

سایر فرهیختگان کشور نیز در این جمع حضور داشتند. از نکات جالب‌توجه مراسم این بود که به مباحث تخصصی نیز پرداخته شد که از جمله آنها می‌توان به این مباحث اشاره کرد: اهمیت روش‌های حل‌وفصل اختلافات دولت‌ها در حقوق بین‌الملل و پیشرفت‌هایی که در یک قرن گذشته حاصل شده است، ماهیت حقوقی لزوم حل‌وفصل اختلافات بین دولت‌ها از طریق روش‌های مسالمت‌آمیز، روند اجرای احکام حقوقی بین‌المللی از زمان جامعه ملل تاکنون و مستندات حقوقی ذی‌ربط، تفسیر ماده ۹۴ منشور ملل متحد در مورد ضمانت اجرای احکام دیوان بین‌المللی دادگستری، آمار اجرای احکام بین‌المللی علیه از دیوان دآوری یا دیوان بین‌الملل دادگستری، تفاوت عملکرد دولت‌ها در موضوع اجرای احکام دیوان در قایسه با دستور موقت‌های دیوان، پیامدهای صدور دستور موقت بر توسعه ظرفیت‌های دیپلماتیک، وجوه احتمالی فراروی روند پیگیری دعوی ایران علیه آمریکا در ماه‌های آتی، نکات جدیدی که از حیث حقوق بین‌المللی در دستور موقت صادره دیوان در دعوی ایران علیه آمریکا وجود دارد، آخرین وضعیت تعاملات ایران و آمریکا با دیوان در پرونده مورد بحث، اهمیت مبنای انسان‌دوستی مطرح‌شده در استدال دیوان در دستور موقت صادره، راهمای حقوقی که ایران پس از صدور دستور موقت دیوان طی کرده و نحوه پاسخ‌دهی طرف آمریکایی، اهمیت مشارکت مؤثر همه نهادهای و دستگاه‌ها در تدارک ادله لازم مورد نیاز تیم حقوقی ایران و برهیز از اظهارات یا عملکردهایی که می‌تواند برای تیم حقوقی طرف مقابل مورد بهره‌برداری قرار گیرد و اقتضانات بر خوررداری از ظرفیت‌های حقوق بین‌الملل برای دفاع از منافع ملی، جز نکوداشت یکی از استادان مؤثر حقوق بین‌الملل، از دستاوردهای جلسه، یکی دعوی اخیر ایران و آمریکا بود و دیگری، تأکید بر ظرفیت‌های حقوق بین‌الملل که باید عالمانه و دقیق شناسایی شود تا هوشمندانه به کار گرفته شوند.

سید محمد هادی موسوی کارشناس سیاسی، رئیس‌جمهور ایران در دیدار با آبه شیئو، نخست‌وزیر ژاپن

کردها برنده این تحولات بوده‌اند. در صد سال اخیر هیچ‌گاه این‌گونه جامعه جهانی و دیپلماسی به نفع کردها علیه حتی رئیس‌جمهور آمریکا و ترکیه موضع‌گیری نکرده است. ... همه اینها نشان می‌دهد کردها همچنان هستند واما باید چشم‌انتظار به کمیته تدوین قانون اساسی باشند اگر خروجی کمیته تأسیس نظامی نیمه‌متمرکز و فدرالی باشد. آنها به یک پیروزی ایدئال رسیده‌اند و اگر خروجی بر یک نظام با دولت مرکزی قدرتمند باشد، آن‌گاه سرنوشت کردها به مذاکرات‌شان با دولت مرکزی گره می‌خورد و در این بین باید امیدوار بود تهران و مسکو از حقوق کردها حمایت کنند. اما هر اتفاقی بیفتد، هیچ‌گاه کردها به دوران پیش از ۲۰۱۱ یعنی زمانی که به آنان «مردمان فراموش‌شده» می‌گفتند باز نخواهند گشت، پس به‌طور کلی باید گفت آنان نیز از برندگان بحران سوریه تا اینجا کار بوده‌اند.

مفاهیمی که به سخره گرفته‌شده‌اند

اما در بخش پایانی همایش دکتر حاج‌مینه، استاد روابط بین‌الملل دانشگاه آزاد اسلامی تهران، به بررسی تحولات داخلی ترکیه از ابتدای سر کارآمدن رجب طیب اردوغان پرداخت؛ پرسوه‌ای که بسیاری را به ایجاد صلح در ترکیه بین گروه پ‌ک‌ک و دولت ترکیه امیدوار کرده بود. او گفت اما مرور زمان نشان داد اردوغان تمایلی عملی برای انجام این کار ندارد و صرفاً به دنبال کسب و تثبیت قدرت است. ترکیه بر اساس نگاه‌های رئالیستی که قدرت حرف اول و آخر را می‌زند، در اقداماتش علیه کردها حتی مفاهیم را هم به سخره گرفته است؛ از جمله انتخاب نام‌های «شاخه زیتون» یا «چشمه صلح» برای حمله به کردها در سوریه. حاجی‌مینه افزود: طی مداوم بحران سوریه مقامات ترکیه کمک‌م به این نتیجه رسیدند کلید ورود و اثرگذاری در بحران سوریه نه در دست آمریکا، بلکه در دست روس‌هاست، به همین دلیل به روسیه نزدیک شد و در این بحران بیشتر با روسیه هماهنگ شد تا با آمریکا. برای روسیه هم نزدیک‌کردن و متحدکردن یک عضو ناتو و فروش تسلیحاتی نظیر سامانه موشکی اس- ۴۰۰ دارای اهمیت ویژه‌ای بوده و هست.

نگاه
کوتاه از دیپلماسی

در سفر عراقچی به مسکو انجام شد
رایزنی ۴ ساعته برجامی ایران وروسیه
● شرق: معاون سیاسی وزیر امور خارجه ایران، در جلسه‌ای چهارساعته با همتای روس خود به رایزنی پرداخت. سیدعباس عراقچی که به مسکو رفته است، در این مذاکره با سرگنی ریاکوف درباره برجام و تحولات مربوطه به بحث و بررسی پرداخت. ایرنا می‌نویسد عراقچی با اشاره به طرح فرانسه و مذاکرات حسن روحانی، رئیس‌جمهور، در نیویورک تأکید کرد: «جمهوری اسلامی ایران همواره از هر ایده و ابتکاری که قادر به حل مسالمت‌آمیز بحران موجود باشد، استقبال می‌کند؛ اما چنین ابتکاری تنها زمانی قابل پذیرش است که متعادل وواقع‌بینانه بوده و تأمین‌کننده منافع ایران در برجام باشد». عراقچی با انتقاد از سیاست‌های یک‌جانبه آمریکا و ناتوانی اروپا در عمل به تعهدات خود پس از خروج آن کشور از برجام گفت: «در صورت تحقق‌یافتن خواسته‌های ایران، جمهوری اسلامی به کاهش تعهدات خود در برجام براساس حق خود منسرد در بند ۳۶ این توافق ادامه خواهد داد و هیچ‌کس نباید اراده ایران در این زمینه را مورد تردید قرار دهد». عراقچی درعین‌حال تأکید کرد: «مسیر دیپلماسی همچنان باز است؛ اما این مسیر هر روز باریک‌تر و صعب‌العبورتر می‌شود و کشورهای باقی‌مانده در برجام اگر در اراده خود برای حفظ برجام جدی هستند، باید بدانند که زمان کمی در اختیار دارند». سرگنی ریاکوف، معاون وزیر امور خارجه روسیه نیز در این گفت‌وگو با تأکید بر اینکه خروج آمریکا از برجام نقض آشکار قطع‌نامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل متحد است، گفت کشورش از برجام به‌عنوان دستاورد بزرگ چندجانبه‌گرایی حمایت می‌کند و به تماس خود با سایر کشورهای مشارکت‌کننده در برجام برای حفظ این توافق ادامه خواهد داد. در پی این دیدار، وزارت خارجه روسیه با صدور بیانیهای اعلام کرد به محور گفت‌وگوهای معاونان وزرای امور خارجه ایران و روسیه اشاره کرده است. به گزارش ایسنا، وزارت امور خارجه روسیه روز پنجشنبه در بیانیهای با اشاره به رایزنی‌های عراقچی و ریاکوف نوشت که این دو مقام بر سر مسائل مرتبط با اجرایی‌شدن برنامه جامع اقدام مشترک به گفت‌وگو پرداخته‌اند. طبق این بیانی، دو طرف با درنظرگرفتن اساس و منافع برنامه جامع اقدام مشترک، بر اجرای توافقات منعقدشده در سال ۲۰۱۵ و پایبندی به تعهدات هسته‌ای مجدداً تأکید کردند. معاونان وزرای امور خارجه دو کشور همچنین بر لزوم حفظ توافق هسته‌ای، حمایت از ابتکارات سازنده، تلاش برای حفظ همبستگی، اجرای طولانی‌مدت برجام و کاهش تنش در خلیج فارس تأکید کردند.

سید محمد هادی موسوی کارشناس سیاسی، رئیس‌جمهور ایران در دیدار با آبه شیئو، نخست‌وزیر ژاپن

ملاقات موگرینی و نخست‌وزیر چین درباره برجام

● ایسنا: مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا در دیدار با نخست‌وزیر چین بر لزوم ادامه همکاری در زمینه توافق هسته‌ای ایران تأکید کرد. به گزارش روزنامه ساوث‌چاینای مونینگ‌پست، فدریکا موگرینی، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، در دیدار با لی که‌چیانگ، نخست‌وزیر چین در پکن گفت: «روابط با چین برای اتحادیه اروپا در اولویت بوده و اتحادیه اروپا امیدوار است هر دو بتوانند همکاری در زمینه تغییرات آب‌وهوایی، توافق هسته‌ای ایران و مسائل از جمله افغانستان و آفریقا را تقویت کنند».

۲۰ ماه حبس در آمریکا به اتهام دوزدن تحریم‌های ایران

● ایسنا: دستگاه قضائی آمریکا شخصی را با ادعای دوزدن تحریم‌های ایران به ۲۰ ماه زندان محکوم کرد. فاکس نیزوز اعلام کرد: یک فرد در ایالت اوهایوی آمریکا، پنجشنبه به اتهام فروش پنهانی نفت و قطعات اتصالات [پالایشگاهی] به مدتی بیش از ۱۰ سال در تلافی برای دوزدن تحریم‌های تجاری آمریکا علیه ایران، به ۲۰ ماه زندان محکوم شد. گفته شده که این فرد که بهروز بهروزوی ۶۴ ساله معرفی شده، از سال ۲۰۰۶ شروع به استفاده از کسب‌وکارش در زمینه قطعات رایانه‌ای به نام کامپج اینترنشنال در زمینه تأمین رپویش اتصال، شیرفلکه و رابط‌هایی برای ایران کرد که برای گاز صنعتی و پالایشگاه‌های نفت استفاده می‌شود.

واکنش سفیر بریتانیا به سخنان فلاح‌پیشه:

درباره مواضع بریتانیا در قبال برجام در ایران سوء برداشت وجود دارد

● ایسنا: سفیر بریتانیا در تهران در واکنش به سخنان یک نماینده مجلس درباره موضع بریتانیا در برابر ایران گفت: «این سخنان نشان می‌دهد درباره مواضع بریتانیا درباره ایران و برجام که همیشه تأکید کرده‌ایم مستقل از عضویت ما در اتحادیه اروپا بدون تغییر خواهد ماند، سوءبرداشت وجود دارد». راب مک‌ایر در ادامه توییت خود نوشت: «مانند گذشته، برای گفت‌وگو درباره سیاست‌هایمان با این نماینده و دیگر نمایندگان محترم مجلس در دسترس هستم». حنمت‌الله فلاح‌تپیشه در سخنانی گفته بود که مواضع انگلیس درباره ایران و برجام با خروج از اتحادیه اروپا تدتر خواهد شد.